

Ginčas dėl Carlo Schmitto *Politiche Romantik*. Hugo Ball ir Karl Löwith polemika

VU filosofijos istorijos ir logikos katedros III kurso
doktorantas

Linas Jokubaitis

Vadovas – prof. Marius Povilas Šaulauskas

Konsultantas – prof. Vytautas Radžvilas

2014 metai

Bendroji tezė

Hugo Ball ir Karl Löwith pasiūlė dvi šiuo metu įtakingiausias Schmitto *Politische Romantik* interpretacijas. Labiau pagrįsta laikytina Hugo Ball interpretacija. Jos pranašumą sąlygoja dėmesys teologiniams Schmitto pažiūrų elementams.

Schmitto politinio romantizmo samprata

Schmittas romantizmą apibūdino kaip „subjektyvųjį okazionalizmą“. Jis pabrėžė du šį reiškinį aiškinančius veiksnius: 1) reakciją į Descartes'o filosofiją, 2) krikščionių Dievo išstūmimą ir jo pakeitimą filosofinėmis koncepcijomis.

Hugo Ball interpretacija

Hugo Ball nuomone, *Politische Romantik* įmanoma suprasti tik pripažinus, kad šis veikalas parašytas iš katalikiškų pozicijų. Jo teigimu, Schmittas ieškojo „priešnuodžio“ politiniam romantizmui. *Politische Romantik* autorius yra „mirtinas romantizmo priešininkas“, kuris romantikų jausmų sureikšminime, jų nežabotame individualizme ir ironiškame estetizme įžvelgia pavojingas politines tendencijas.

Karl Löwith interpretacija

Nuosekliausiają filosofinę *Politische Romantik* interpretaciją po Schmitto bendradarbiavimo su nacionalsocialistais pateikė Karl Löwith. Šis autorius manė, kad Schmitto politinę teoriją galima apibūdinti kaip aktyvų nihilizmą. Löwith'o teigimu, vokiečių juristo teorija savo prielaidomis ir išvadomis sutinka su Nietzsche's filosofijos nuostatomis (Löwith, 275; 1995).

Ball interpretacijos pranašumas

Hugo Ball pastebėjo, kad *Politische Romantik* yra svarbus Schmitto sisteminių tyrinėjimų rezultatas. Šiame kūrinyje galima rasti daugumą pagrindinių juristo politinės filosofijos idėjų. Ball interpretacija paremta prielaida, kad Schmitto romantizmo kritikoje „viskas apmąstyta katalikiškai ir eschatologiškai” (Ball, 101).

Löwith interpretacijos trūkumai

Löwith neteisingai įvertino Schmitto santykį su katalikybe. Jis nesuvokė, kad Schmittas politinius romantikus nuosekliai kritikavo iš katalikiškų pozicijų. Löwith pastangos išvelgti Schmitto bendrumą su Nietzsche ir Heideggeriu yra nepagrįstos.

Naudota literatūra

- Carl Schmitt, *Politische Romantik*. Berlin: Duncker & Humblot, 1998.
- Bernd Wacker (sud.), *Die Eigentlich Katholische Verschärfung. Konfession, Theologie und Politik im Werk Carl Schmitts*. München: Wilhelm Fink Verlag, 1994.
- Hugo Ball, „Carl Schmitts politische Theologie“, (kn.) Jacob Taubes (sud.), *Der Fürst dieser Welt, Carl Schmitt und die Folgen*. Wilhelm Fink Verlag, Verlag Ferdinand Schöningh, München, 1985.
- Karl Löwith, *Martin Heidegger and European Nihilism* (sud.) Richard Wolin. „The Occasional Decisionism of Carl Schmitt“, New York: Columbia University Press, 1995.